

ALIE GERRITS
RSG TROMP MEESTERS, LOCATIE LIJSTERBESSTRAAT

'Het kunstwerk op de achtergrond bestaat uit diverse paneeltjes van leerlingen'

RSG TROMP MEESTERS STEENWIJK

'UNESCO BIEDT ONS EEN KAPSTOK VOOR BURGERSCHAPSACTIVITEITEN'

RSG Tromp Meesters in Steenwijk wil burgerschap aan alle vakken verbinden. De school geeft burgerschap al langere tijd een plaats in projectweken en activiteiten. "Wij doen heel veel aan burgerschapsvorming", zegt afdelingsleider mavo-havo Alie Gerrits. "Het is de uitdaging om samenhang en structuur in het aanbod aan te brengen."

Alie Gerrits kent de hobbels op het pad van burgerschapsvorming maar al te goed. In de zoektocht naar een goede invulling van burger-

schapsvorming, sloot de school zich in 2015 aan bij de Academische Werkplaats Sociale Kwaliteit van Onderwijs, een samenwerkingsverband tussen scholen (basis- en voortgezet onderwijs), de Inspectie van Onderwijs en de Universiteit van Amsterdam. Gerrits deed mee aan een vier jaar durend burgerschapsproject van deze academische werkplaats en heeft hier veel van geleerd. "Ik heb geleerd om het begrip burgerschap inhoud te geven en er leerdoelen voor te formuleren. Ook kreeg ik een zelfevaluatie-instrument aangereikt waarmee je op gedegen wijze kunt kijken naar het beleid en het aanbod voor burgerschap in de school, maar waarmee je ook checkt of het is terug te vinden in documenten en of het beleid wordt geëvalueerd. Het zet je op scherp en het geeft handvatten om burgerschapsonderwijs door te ontwikkelen. In dat proces zitten we nu."

-
- 📍 RSG Tromp Meesters locatie Lijsterbesstraat, Steenwijk, openbaar onderwijs
 - 👤 1220 leerlingen op deellocatie Lijsterbesstraat (april 2020)
 - 📖 mavo-havo-vwo

motto:

'Het accent op jouw talent'

RSG Tromp Meesters zoekt van oudsher de verbinding met de buitenwereld. Van ELOS naar UNESCO.

www.rsgtrompmeesters.nl

BURGERSCHAP BELÉVEN

Tromp Meesters biedt geen apart vak/lessen aan voor burgerschapsvorming, maar heeft het een plaats gegeven in projectweken en vaste

activiteiten: “We vinden dat leerlingen burgerschap echt moeten beleven”, zegt Gerrits. “We zien de school als een oefenplaats voor het ontwikkelen van sociaal-maatschappelijke competenties, zodat leerlingen de school met voldoende bagage verlaten. Het is voor ons wel een uitdaging om de samenhang binnen het aanbod te vinden en zichtbaar te maken. Volgt het één logisch op het ander? Maar ook: reflecteren we met leerlingen voldoende op de doelen van de activiteiten? Bijvoorbeeld: wat heb je geleerd van deze ochtend bij de Voedselbank, wat neem je daarvan mee?”

Van oudsher hecht Tromp Meesters veel waarde aan de verbinding met de buitenwereld. Zo was de school lange tijd een ELOS-school (Europa als Leeromgeving op School), een leerroute met het doel leerlingen voor te bereiden op een internationaal georiënteerde toekomst. Toen ELOS opging in een grotere organisatie, koos de school ervoor om een UNESCO-oriëntatieschool te worden. “We hebben een visie opgesteld en een werkplan gemaakt”, vertelt Gerrits. “Dat zijn de voorwaarden om een jaar deel te nemen aan het scholennetwerk van UNESCO. De organisatie werkt met vier thema’s: Vrede en mensenrechten, Burgerschap, Intercultureel leren en Duurzame ontwikkeling; dat is een goede kapstok waar we onze burgerschapsactiviteiten aan kunnen ophangen. We hebben een UNESCO-projectgroep, die bestaat uit vijf docenten uit de verschillende afdelingen.”

Burgerschap wordt aan alle vakken verbonden. Er komt steeds meer structuur in het aanbod, er zijn veel terugkerende activiteiten en er komen ook nieuwe onderdelen bij, bijvoorbeeld uit het aanbod van Erasmus+. “Dat is belangrijk,” zegt Gerrits, “ook omdat we na een jaar graag de officiële UNESCO-status willen krijgen.”

GAST AAN TAFEL

Derde- en vierdejaars leerlingen van mavo, havo en vwo kunnen jaarlijks meedoen aan een uitwisseling met een school ergens in Europa. Daarnaast wordt er elk jaar in februari en in april een ‘Internationale week’ georganiseerd. Dan komen zo’n honderd leerlingen uit vijftien verschillende scholen/landen met hun docenten naar Steenwijk. Op school wordt er deze week alleen maar Engels gesproken en worden er allerlei activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld excursies en een Debating day. Alle brugklassen kiezen een land, waarin zij zich verdiepen en een presentatie over houden. Gerrits: “Over een land leren uit een boekje is anders dan leren van inwoners van dat land die tegenover je aan tafel zitten. Daarom brengen we de mensen onder in gezinnen. Heel Steenwijk doet mee: ‘Hebben jullie ook een Pool in huis?’ hoor je dan in de supermarkt.”

ROL LEERLINGEN-VERENIGING

Naast de befaamde Internationale week, organiseert de school verschillende terugkomende projecten en activiteiten over bijvoorbeeld democratie, kinderrechten en duurzaamheid. Gerrits: “Voor de activiteit over duurzaamheid werken leerlingen als ‘projectadviseur’ een opdracht uit voor de gemeente of de provincie, bijvoorbeeld: hoe kunnen we ons energieverbruik beperken? De leerlingen gaan aan de slag en houden een presentatie over het resultaat van de opdracht. Sommige oplossingen nemen we als school ook over. Zo zijn hier de aan/uit lichtknoppen in de toiletten vervangen door sensoren.”

Gerrits is zeer te spreken over de bijdrage die leerlingenvereniging Doteas levert aan de burgerschapsvorming. “Zij denken en doen actief mee:

wat past bij de school en wat kunnen wij daaraan bijdragen? Voor mij is dat ook burgerschap, al realiseren leerlingen – en ook docenten – zich lang niet altijd dat ze met burgerschap bezig zijn. Dat zouden we wat explicieter kunnen benoemen. Aan de andere kant kun je je ook afvragen of dat altijd nodig is. Moet je bij elke activiteit of initiatief zeggen: hé jongens, dit is burgerschap? Ik vind van niet; het gaat er om dat het gebeurt.”

BURGERSCHAPS-COMPETENTIES METEN

Er heerst op de school een veilig leefklimaat, iets dat wordt bevestigd door de hoge scores in de LAKS-enquête. De school hecht veel waarde aan de jaarlijkse Burgerschapsmeting van de Alliantie Burgerschap, waarmee de burgerschapscompetenties van leerlingen worden gemeten. In het begin leverde dat verbeterpunten op voor de omgang met elkaar in het eerste leerjaar, vertelt Gerrits. “Daar is toen actie op ondernomen. Zo hebben docenten en ondersteuners een cursus Mediation gevolgd. We hebben daarvan een eigen variant ontwikkeld, die bovenbouwleerlingen nu ook kunnen volgen. Zo verspreidt deze kennis zich verder in de school. Als een docent iets waarneemt in de klas, waar hij de vinger niet achter krijgt, dan kan hij een mediator inschakelen: een docent die geen lesgeeft aan de betreffende klas of, als het om een brugklas gaat, een bovenbouwleerling. En dat werkt!”

✓ TIP VOOR COLLEGA'S

Alie Gerrits: “Onze Internationale week is het hoogtepunt van het jaar. Je kunt daarbij goed samenwerken met ouders en met de plaatselijke gemeenschap, of – in een stad – met de wijk of buurt. Laat leerlingen burgerschap vooral ervaren door te participeren in maatschappelijke projecten.”

✉ a.gerrits@rsgtrompmeesters.nl

‘WE HECHTEN
VEEL BELANG
AAN DE
BURGERSCHAPS-
METING VAN DE
ALLIANTIE
BURGERSCHAP’